

Brüssel, 11.10.2019
COM(2019) 458 final

2019/0218 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) alusel loodud CETA ühiskomitees seoses sellise otsuse vastuvõtmisega, mis käsitleb CETA artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohase tõlgenduste vastuvõtmise korda ühiskomitee töökorra lisana

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) alusel loodud CETA ühiskomitees liidu nimel võetav seisukoht seoses sellise otsuse kavandatava vastuvõtmisega, mis käsitleb CETA artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohase tõlgenduste vastuvõtmise korda ühiskomitee töökorra lisana.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vaheline laiaulatuslik majandus- ja kaubandusleping (CETA)

Ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) (edaspidi „leping“) eesmärk on liberaliseerida ja lihtsustada kaubandust ja investeringuid ning edendada tihedamaid majandussuhteid Euroopa Liidu ja Kanada (edaspidi „lepinguosalisel“) vahel. Lepingule kirjutati alla 30. oktoobril 2016 ning seda on ajutiselt kohaldatud alates 21. septembrist 2017.

2.2. CETA ühiskomitee

CETA ühiskomitee on moodustatud lepingu artikli 26.1 alusel, milles on sätestatud, et CETA ühiskomiteesse kuuluvad Euroopa Liidu ja Kanada esindajad ning CETA ühiskomitee kaaseesistujad on Kanada rahvusvahelise kaubanduse minister ja kaubanduse eest vastutav Euroopa Komisjoni liige või nende esindajad. CETA ühiskomitee tuleb kokku kord aastas või lepinguosalise taotluse korral ning lepib kokku oma koosolekute ajakava ja päevakorra. CETA ühiskomitee vastutab kõikide küsimuste eest, mis on seotud kaubanduse ja investeringutega lepinguosaliste vahel ning käesoleva lepingu rakendamise ja kohaldamisega. Lepinguosaline võib pöörduda CETA ühiskomitee poole igas käesoleva lepingu rakendamise ja tõlgendamisega seotud küsimuses või muus lepinguosaliste vahelises kaubandus- ja investeerimisküsimuses.

Lepingu artikli 26.3 kohaselt on CETA ühiskomiteel õigus teha vastastikusel nõusolekul otsuseid kõikides küsimustes, kui see on lepinguga ette nähtud. CETA ühiskomitee otsused on lepinguosalistele siduvad, tingimusel et täidetud on kõik vajalikud siseriiklikud nõuded ja menetlused, ning lepinguosalisel peavad neid rakendada.

Lepingu artikli 26.2 lõike 4 kohaselt võivad erikomiteed, sealhulgas teenuste ja investeringute komitee, esitada CETA ühiskomiteele vastuvõtmiseks otsuse eelnõusid.

CETA ühiskomitee ja erikomiteede töökorra¹ 10. reegli punkti 2 kohaselt võib CETA ühiskomitee koosolekutevahelisel ajal teha lepinguosaliste kokkuleppel otsuseid või anda soovitusi kirjaliku menetluse teel. Selleks saadavad kaaseesistujad ettepaneku teksti kirja teel CETA ühiskomitee liikmetele vastavalt 7. reeglile, määrates kindlaks tähtaja, mille jooksul komitee liikmed teatavad kõikidest probleemidest või muudatustest, mida nad soovivad teha. Kui see tähtaeg on möödunud, teatatakse vastuvõetud ettepanekutest vastavalt 7. reeglile ja kantakse need järgmise koosoleku protokollis.

¹ CETA ühiskomitee 26. septembri 2018. aasta otsus nr 001/2018, millega võetakse vastu ühiskomitee ja erikomiteede töökord (ELT L 190, 27.7.2018, lk 13), kättesaadav kaubanduse peadirektoraadi veebisaidil http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/february/tradoc_157677.pdf.

2.3. CETA ühiskomitee kavandatav õigusakt

CETA ühiskomitee kavatseb võtta vastu otsuse, mis käsitleb CETA artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohase tõlgenduste vastuvõtmise korda ühiskomitee töökorra lisana (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava õigusakti eesmärk on selgitada lepingu investeerimissätteid käsitlevate CETA ühiskomitee tõlgenduste vastuvõtmise korda.

Kavandatav õigusakt muutub lepinguosalistele siduvaks. Lepingu artikli 26.3 lõikes 2 on sätestatud: „CETA ühiskomitee otsused on lepinguosalistele siduvad, tingimusel et täidetud on kõik vajalikud siseriiklikud nõuded ja menetlused, ning nende rakendamisega tegelevad lepinguosaliselised“.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Nagu on sätestatud lepingut käsitleva tõlgendava ühisdokumendi punkti 6 alapunktis f, on Euroopa Liit ja selle liikmesriigid ning Kanada leppinud kokku alustada viivitamata edasist tööd lepingu investeerimisalaste vaidluste lahendamist käsitlevate sätete (nn investeerimiskohtu süsteem)² rakendamisega.

Lepingu artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohaselt võib teenuste ja investeringute komitee juhul, kui seoses tõlgendamise küsimustega tekib tõsiseid probleeme, mis võivad mõjutada investeringut, soovitada lepinguosaliste nõusolekul ja pärast oma vastavate sisenõuete ja -menetluste täitmist CETA ühiskomiteele lepingu tõlgenduste vastuvõtmist. CETA ühiskomitee vastu võetud tõlgendus on lepingu kaheksanda peatüki („Investeeringud“) F jao („Investori ja riigi vaheliste investeeringuvaidluste lahendamine“) alusel moodustatud kohtutele siduv. CETA ühiskomitee võib otsustada, et tõlgendusel on siduv mõju alates konkreetsest kuupäevast.

Lepingut käsitleva tõlgendava ühisdokumendi punkti 6 alapunktis e on sätestatud: „Selleks et tagada, et kohus austab kõigil juhtudel poolte lepingus sätestatud kavatsust, sisaldab CETA sätteid, mis võimaldavad pooltel esitada siduvaid tõlgendavaid märkuseid. Kanada ning Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on võtnud endale kohustuse neid sätteid kasutada, eesmärgiga vältida CETA igasugust väärtõlgendamist kohtute poolt ja tehtud vigu parandada.“

Seetõttu on asjakohane selgitada lepingu investeerimissätteid käsitlevate CETA ühiskomitee tõlgenduste vastuvõtmise korda.

CETA ühiskomitee võttis kooskõlas lepingu artikli 26.1 lõike 4 punktiga d vastu oma töökorra CETA ühiskomitee 26. septembri 2018. aasta otsusega nr 001/2018. Töökorra 14. reegli punkti 4 kohaselt kohaldatakse CETA ühiskomitee töökorda erikomiteede, sealhulgas teenuste ja investeringute komitee ja muude lepingu alusel moodustatud organite suhtes *mutatis mutandis*, kui erikomitee ei otsusta lepingu artikli 26.2 lõike 4 kohaselt teisiti.

On asjakohane, et CETA ühiskomitee võtab kavandatava õigusakti vastu oma töökorra lisana.

Kavandatav õigusakt sisaldab konkreetseid menetluseeskirju, mida on vaja selleks, et võtta vastu CETA ühiskomitee poolseid lepingu tõlgendusi.

Käesolev ettepanek on kooskõlas CETA investeerimiskohtu süsteemi rakendamisega seotud muude algatustega. Alates 2018. aasta juunist on komisjon teinud koostööd liikmesriikidega

² Tõlgendav ühisdokument Kanada ning Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) kohta (ELT L 11, 14.1.2017, lk 3).

nõukogu kaubanduspoliitika komitees, mis käsitleb teenuseid ja investeeringuid, ning Kanadaga nelja otsuse eelnõu osas, mis käsitlevad:

- eeskirju, millega määratakse kindlaks apellatsioonikohtu tegevusega seotud halduslikud ja korralduslikud üksikasjad vastavalt lepingu artikli 8.28 lõikele 7;
- kohtu ja apellatsioonikohtu liikmete ning vahendajate tegevusjuhendit vastavalt lepingu artikli 8.44 lõikele 2;
- vahendamise eeskirju, mida saavad kasutada vaidluses osalevad pooled, vastavalt lepingu artikli 8.44 lõike 3 punktile c; ning
- tõlgenduste vastuvõtmise korda reguleerivaid eeskirju vastavalt lepingu artikli 8.31 lõikele 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punktile a.

Jätkub edasine töö investeerimiskohtu süsteemi rakendamise teistes valdkondades. Nagu on sätestatud lepingut käsitleva tõlgendava ühisdokumendi punkti 6 alapunktis f, siis „[ü]hiselt on seatud eesmärgiks viia see töö lõpule enne CETA jõustumist“.

Seepärast on asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel CETA ühiskomitees kavandatava õigusakti kohta, et tagada lepingu tõhus rakendamine.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab õigusakte, millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised aktid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“³.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

CETA ühiskomitee on ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) (edaspidi „leping“) alusel loodud organ.

Õigusakt, mille CETA ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav õigusakt on rahvusvahelise õiguse alusel lepinguosalistele siduv kooskõlas lepingu artikli 26.3 lõikega 2.

Kavandatav õigusakt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

³ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seetõttu on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. AUTENTSED KEELED JA KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna CETA ühiskomitee õigusaktiga rakendatakse lepingut investorite ja riikide vaheliste investeeringuvaidluste lahendamise suhtes, on asjakohane võtta see vastu lepingu kõigis autentsetes keeltes⁴ ja avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁴ Kooskõlas lepingu artikliga 30.11 („Autentsed tekstid“) on leping koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik versioonid on võrdselt autentset.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) alusel loodud CETA ühiskomitees seoses sellise otsuse vastuvõtmisega, mis käsitleb CETA artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohase tõlgenduste vastuvõtmise korda ühiskomitee töökorra lisana

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ning artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega (EL) 2017/37⁵ nähakse ette ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) (edaspidi „leping“) Euroopa Liidu nimel allkirjastamine. Leping allkirjastati 30. oktoobril 2016.
- (2) Nõukogu otsusega (EL) 2017/38⁶ nähakse ette lepingu osade ajutine kohaldamine, sealhulgas CETA ühiskomitee ning teenuste ja investeeringute komitee moodustamine. Lepingut on ajutiselt kohaldatud alates 21. septembrist 2017.
- (3) Lepingu artikli 26.3 lõike 1 kohaselt on CETA ühiskomiteel õigus teha lepingu eesmärkide saavutamiseks otsuseid kõikides küsimustes, kui see on ette nähtud lepinguga.
- (4) Lepingu artikli 26.3 lõike 2 kohaselt on CETA ühiskomitee otsused lepinguosalistele siduvad, tingimusel et täidetud on kõik vajalikud siseriiklikud nõuded ja menetlused, ning nende rakendamisega tegelevad lepinguosalised.
- (5) Lepingu artikli 26.1 lõike 4 punkti d kohaselt võtab CETA ühiskomitee vastu oma töökorra.
- (6) Lepingu artikli 26.2 lõike 1 punkti b kohaselt on teenuste ja investeeringute komitee üks lepingu alusel moodustatud erikomiteedest.
- (7) Lepingu artikli 26.2 lõike 4 kohaselt kehtestavad erikomiteed oma töökorra ja muudavad seda vajaduse korral.
- (8) CETA ühiskomitee töökorra (CETA ühiskomitee 26. septembri 2018. aasta otsus 001/2018) 14. reegli punktis 4 on sätestatud, et kui erikomitee ei otsusta lepingu artikli

⁵ Nõukogu 28. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2017/37 ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta (ELT L 11, 14.1.2017, lk 1).

⁶ Nõukogu 28. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2017/38 ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) ajutise kohaldamise kohta (ELT L 11, 14.1.2017, lk 1080).

26.2 lõike 4 kohaselt teisiti, kohaldatakse töökorda lepingu alusel moodustatud erikomiteede ja muude organite suhtes *mutatis mutandis*.

- (9) Lepingu artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohaselt võib teenuste ja investeeringute komitee juhul, kui seoses tõlgendamise küsimustega tekib tõsisemid probleeme, mis võivad mõjutada investeeringut, soovitada lepinguosaliste nõusolekul ja pärast oma vastavate sisenõuete ja -menetluste täitmist CETA ühiskomiteele lepingu tõlgenduste vastuvõtmist. CETA ühiskomitee vastu võetud tõlgendus on lepingu kaheksanda peatüki („Investeeringud“) F jao („Investori ja riigi vaheliste investeeringuvaidluste lahendamine“) alusel moodustatud kohtutele siduv. CETA ühiskomitee võib otsustada, et tõlgendusel on siduv mõju alates konkreetsest kuupäevast.
- (10) Seepärast on asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel CETA ühiskomitees lisatud CETA ühiskomitee otsuse eelnõu põhjal, et tagada lepingu tõhus rakendamine,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel CETA ühiskomitees seoses sellise otsuse vastuvõtmisega, mis käsitleb CETA artikli 8.31 lõike 3 ja artikli 8.44 lõike 3 punkti a kohase tõlgenduste vastuvõtmise korda ühiskomitee töökorra lisana, põhineb käesolevale nõukogu otsusele lisatud CETA ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

1. CETA ühiskomitee otsus võetakse vastu kõigis lepingu autentsetes keeltes.
 2. CETA ühiskomitee vastu võetud otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.
- Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*